

SELVITYS LIIKETALouden OPIskELIJOIDEN VAIH-
TOON TAI ULKOMAILLE HARJOITTELUUN LÄHTEMISEN
ESTEISTÄ JA HAASTEISTA

Arvola Nina

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutus
Tradenomi

2023

Liiketalouden koulutus
Tradenomi (AMK)

Tekijä	Nina Arvola	Vuosi	2023
Ohjaaja(t)	Kaisa Lammi		
Toimeksiantaja	Lapin ammattikorkeakoulu		
Työn nimi	Selvitys liiketalouden opiskelijoiden vaihtoon tai ulkomaille harjoitteluun lähtemisen esteistä ja haasteista		
Sivumäärä	35 + 4		

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää liiketalouden opiskelijoiden ulkomaille vaihtoon ja harjoitteluun lähtemisen esteet ja haasteet. Kohdejoukkona oli Lapin ammattikorkeakoulun Rovaniemen kampuksen suomenkieliset ryhmät. Mitkä ovat niitä syitä, joiden vuoksi opiskelijat ovat päättäneet olla lähtemättä kansainväliseen vaihtoon tai harjoitteluun? Vaikuttaako opiskelijan opiskelumuo-to, opiskelijan henkilökohtaiset syyt vai löytyykö muita syitä?

Vaikuttavimmiksi lähtemisen esteiksi nousivat henkilön taloudellinen tilanne ja työskentely tällä hetkellä. Syyt ovat yhteydessä toisiinsa, työskentely tällä hetkellä on oleellisesti yhteydessä henkilön taloudelliseen tilanteeseen. Muiksi vaikuttaviksi syiksi nousivat alaikäisten lasten ja puolison/kumppanin vaikutus lähtöpäätökseen. Verkko-opiskeluryhmien opiskelijat kokivat saaneensa tietoa vaihto- ja harjoittelumahdollisuuksista päiväopiskeluryhmien opiskelijoita vähemmän.

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Tieto-perusta koostui Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuista, raporteista ja tilastoista, jotka käsittelivät opiskelijoiden kansainvälistä liikkuvuutta. Tutkimusai-neisto kerättiin Rovaniemen kampuksen liiketalouden opiskelijoille tehdyllä Webropol-kyselyllä.

Toimeksiantajana opinnäytetyölläni oli Lapin ammattikorkeakoulu. Opinnäyte-työn tuloksien perusteella Lapin ammattikorkeakoulu voi omalta osaltaan kehit-tää omaa toimintaansa ja tukea liiketalouden opiskelijoiden kansainvälistä liik-kuvuutta.

Avainsanat opiskelijavaihto, harjoittelu ulkomail-la, kansainvälinen liikkuvuus

Business Administration
Bachelor of Business Administration

Author	Nina Arvola	Year	2023
Supervisor	Kaisa Lammi		
Commissioned by	Lapland University of Applied Sciences		
Title	Explanation of the obstacles and challenges of business students going for student exchange or traineeship abroad		
Number of pages	35 + 4		

The aim of thesis was to find out the obstacles and challenges of a business student going abroad for students exchange and traineeship. The target group was the Finnish speaking groups of the Rovaniemi Campus of Lapland University of Applied Sciences. What are the reasons why students have decided not to go for international exchange or traineeship abroad? Does the form of study or personal reasons affect or are there other reasons?

The most important obstacles for not leaving were the person's financial situation and current work at the moment. The causes are related to each other, working at the moment is fundamentally related to the financial situation of a person. Other reasons were the influence of underaged children and spouse/partner on the decision to leave. Students in blended study groups felt they had received less information about exchange and traineeship abroad than students in day study groups.

The thesis was carried out as quantitative research. The knowledge base consisted of publications and reports and statistics of the Ministry of Education and Culture on the international mobility of students. The research data was collected by a Webropol survey aimed at business students on the Rovaniemi Campus.

The thesis was commissioned by Lapland University of Applied Sciences. With the results of the thesis Lapland University of Applied Sciences can develop their own activities and support the international mobility of its business students.

Keywords student exchange, traineeship abroad, international mobility

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUSMENETELMÄT JA AINEISTO	7
3 OPISKELIJOIDEN KANSAINVÄLINEN LIIKKUVUUS	9
3.1 Kansainvälisen liikkuvuuden jaksot.....	11
3.2 Ketkä ovat liikkuvuusorientoituneita.....	12
3.3 Koettuja ulkomaanjaksolle lähtemisen esteitä ja vaikeuksia.....	13
4 LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUN TARJOAMAT MAHDOLLISUUDET OPISKELIJOIDEN KANSAINVÄLISEEN LIIKKUVUUTEEN.....	15
4.1 Pitkä vaihto-opiskelu ulkomailla	15
4.2 Pitkä harjoittelujakso ulkomailla	17
4.3 Lyhyet vaihto- ja harjoittelujaksot ulkomailla	17
4.4 Lapin ammattikorkeakoulun liikkuvuusjaksojen määrät 2018–2022	18
5 TULOKSET.....	20
5.1 Validiteetti ja reliabiliteetti.....	20
5.2 Vastaajien taustatiedot.....	21
5.3 Ovatko opiskelijat harkinneet vaihtoa tai harjoittelua ulkomailla?	22
5.4 Koetut vaihtoon ja harjoitteluun lähtemisen esteet ja haasteet	24
5.4.1 Opiskelumuodon mukaan koetut esteet ja haasteet.....	24
5.4.2 Harkinneiden ja ei harkinneiden koetut esteet ja haasteet	26
5.4.3 Sukupuolten väliset erot koetuissa lähtemisen esteissä ja haasteissa	27
5.5 Lähtisivätkö vastaajat harjoitteluun tai vaihtoon, mikäli jakso olisi lyhyempi	28
5.6 Vastaajien kehittämissuhteet ja tiedontarpeet.....	29
6 POHDINTA.....	30
LIITTEET	35

1 JOHDANTO

”Opiskelijavaihdon lisäämisen tulee olla hallitusohjelmataason asia: tulevan hallituksen ohjelmaan tulisi nostaa opiskelijavaihdon kaksinkertaistaminen ja Erasmus-ohjelman kasvattaminen. Ensi vaalikaudella tulee päästä siihen, että jokaiseen korkeakoulututkintoon sisältyy kansainvälistymisjakso joko vaihtona ulkomailla tai kotona tapahtuvana kansainvälistymisenä”, sanoo opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen Opetus- ja kulttuuriministeriön tiedotteessa 12.4.2019. Kansainvälisyyden lisääminen on ollut yksi hallitusohjelman tavoitteista ja myös Opetus- ja kulttuuriministeriön Korkeakoulutus ja tutkimus 2030 –visiossa kansainvälisyyden lisäämiseen korkeakouluissa kannustetaan. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019.)

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää Lapin ammattikorkeakoulun (Lapin AMK) liiketalouden opiskelijoiden ulkomaille vaihtoon tai harjoitteluun lähtemisen esteet ja haasteet. Kohdejoukkona tutkimuksessa ovat Rovaniemen kampuksen, suomenkieliset liiketalouden opiskelijaryhmät. Kohdejoukkoon eivät kuulu ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat. Opinnäytetyöni avulla etsin vastausta kysymykseen: Mitkä ovat niitä syitä ja haasteita, joiden vuoksi opiskelijat ovat päättäneet olla lähtemättä kansainväliseen vaihtoon tai harjoitteluun? Miten Lapin ammattikorkeakoulu voisi kannustaa, tukea ja kehittää toimintaansa edistääkseen opiskelijoidensa kansainvälistä liikkuvuutta?

Toimeksiantajana työlläni on Lapin ammattikorkeakoulu, jonka toimipaikat sijaitsevat Kemissä, Rovaniemellä ja Torniossa ja valtakunnallisesti katsottuna se on keskikokoinen korkeakoulu. Lapin ammattikorkeakoulu järjestää koulutusta kahdeksalla eri koulutusalueella. Laskentapäivänä 20.9.2021 oli läsnä olevia opiskelijoita 5709, joista AMK opiskelijoita 5114 ja YAMK opiskelijoita 595. Vuonna 2021 valmistui 1039 alemman ammattikorkeakoulututkinnon suorittanutta ja 197 ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittanutta opiskelijaa (Lapin AMK 2021a). Lapin AMKin strategiset valinnat ovat globaali arktinen vastuu, kestävä matkailu sekä tulevaisuuden palvelut ja etäisyyksien hallinta. Näillä valinnoilla

Lapin AMK pyrkii erottautumaan ja profiloitumaan kansallisesti sekä kansainvälisesti. (Lapin AMK 2023b.)

Työni toteutetaan määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Teoreettisen tiedon lisäksi aineistoa kerätään Rovaniemen kampuksen, liiketalouden opiskelijoille tehtävällä kyselyllä.

2 TUTKIMUSMENETELMÄT JA AINEISTO

Tutkimuksen onnistumisen kannalta on tärkeää valita oikea tutkimusmenetelmä. Kaikkien tutkimusmenetelmien tavoitteena on saada vastaus tutkimusongelman kysymyksiin. Mikään tutkimusmenetelmä ei ole ainoa oikea jonkin tutkimusongelman selvittämiseksi, vaan niitä käytetään usein yhdessä. Menetelmänä voidaan käyttää muun muassa kvantitatiivista eli määrällistä tai kvalitatiivista eli laadullista tutkimusotetta tai ne voivat myös täydentää toisiaan. Kvantitatiivisella tutkimuksella selvitetään lukumääriin ja prosentiosuuksiin liittyviä kysymyksiä eli ilmiötä kuvataan numeerisen tiedon pohjalta ja se yleensä edellyttää suurta otosta. Aineiston keräämisessä käytetään usein kyselyitä ja kysymyksiä, joihin on valmiiksi annettu vastausvaihtoehtoja. Kvalitatiivinen tutkimus puolestaan auttaa selvittämään tutkittavan kohteen päätösten ja käyttäytymisen syitä, asenteita ja tarpeita eli tavoitteena on tutkimuksen kohteena olevan ymmärtäminen. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kohdejoukko on pienempi, jolloin sitä analysoidaan mahdollisimman tarkasti. (Heikkilä 2014, 12, 14–15.)

Määrällisessä eli kvantitatiivisessa tutkimuksessa mittaustulokset ovat numeroarvoja ja sillä pyritään vastaamaan esimerkiksi kysymyksiin mikä, kuinka usein, kuinka paljon, missä ja mikä on asioiden välinen riippuvuussuhde. Ilmiötä kuvataan numeerisesti ja tutkimusaineisto on yleensä suuri. Määrälliset tutkimukset voidaan edelleen jakaa havainnoiviin ja kokeellisiin tutkimuksiin. Havainnoivassa tutkimuksessa ilmiön kehittymistä tulevaisuudessa voidaan seurata pitkän aikavälin kuluessa, jolloin puhutaan prospektiivisestä tutkimuksesta. Kun seurataan ilmiön kehittymistä takautuvasti, puhutaan retrospektiivisestä tutkimuksesta. Nämä ovat kumpikin pitkittäistutkimuksia, joissa ei manipuloida mitään tutkimusasetelman muuttujaa. Kokeellisessa tutkimuksessa puolestaan tarkoituksellisesti muutetaan jotakin riippumatonta muuttujaa. (Nummenmaa, Holopainen & Pulkkinen 2019, 16.) Puhuttaessa määrällisestä tutkimuksesta se tarkoittaa yleensä kyselyä, jolla tutkimusaineistoa kerätään. Taustalla tulee olla tuntemusta ilmiöstä, sitä selittävä teoria ja vahva esiymmärrys ilmiöstä, joiden perusteella laaditaan tutkimuskysymykset. Ilmiön tuntemuksen perusteella myös kysymys-

ten ja niiden vastausten vaihtoehtojen asettaminen onnistuu oikein ja täsmällisesti. (Kananen 2015, 73–74.)

Hyvän kvantitatiivisen tutkimuksen perusvaatimuksia ovat validiteetti eli pätevyys ja reliabiliteetti eli luotettavuus. Jotta tutkimus on validi, edellyttää se huolellista suunnittelua ja tarkoin harkittua tiedonkeruuta. Tutkimuksessa käytettävän kyselylomakkeen tulee mitata oikeita asioita yksiselitteisesti, joten perusjoukon tarkka määrittely, edustavan otoksen saaminen ja korkea vastausprosentti auttavat tutkimuksen toteuttamista ja onnistumista. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tulosten tarkkuutta. Tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia vaan toistettaessa tutkimus tulisi saada samanlaiset tulokset. Tulokset voivat olla sattumanvaraisia, mikäli otoskoko on pieni ja kato suuri. Kyselytutkimuksen tuloksia arvioitaessa tulee huomioida poistuma eli kato, joka tarkoittaa kyselyyn vastamatta jääneiden määrää. (Heikkilä 2014, 27–28.)

Tämä opinnäytetyö toteutetaan kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena, jossa teoreettista tietoa aiheesta etsitään muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kansainvälisen liikkuvuuden www-sivuilta, julkaisuista ja raporteista. Teoreettisen tiedon lisäksi aineistoa kerätään liiketalouden opiskelijoille tehtävällä Webropol-kyselyllä. Kyselyssä käytetään suljettuja eli strukturoituja kysymyksiä, joissa on annettuna valmiit vastausehdot. Tällöin vastaaminen on nopeaa ja tulosten tilastollinen käsittely helpompaa kuin avoimia kysymyksiä käytettäessä. Pääosin kysymyksissä käytetään 5-portaista asteikkoa eli Likertin asteikkoa. Kysely sisältää myös kaksi avointa kysymystä, koska kysymyksen vastauksissa voi tulla esille asioita, joita ei ole huomattu kysyä luokitelluissa kysymyksissä. Vastauksissa voi tulla esille myös uusia näkökantoja ja kehittämisehdotuksia. Aineisto analysoidaan suodattamalla ja ristiintaulukoidamalla eri muuttujia Webropol -ohjelmalla, joka on internet -pohjainen tutkimus- ja tiedonkeruuohjelma. Ristiintaulukoinnilla selvitetään muun muassa kahden muuttujan välistä yhteyttä ja sitä, millä tavalla muuttujat vaikuttavat toisiinsa. Taustamuuttujina kyselyssä on vastaajan ikä, sukupuoli, opiskelumuoto ja opiskeluvuosi.

3 OPISKELIJOIDEN KANSAINVÄLINEN LIIKKUVUUS

Opiskelu ja harjoittelu ulkomailla kehittää opiskelijan ammatillisia, kulttuurillisia ja sosiaalisia taitoja sekä parantaa heidän työllistymismahdollisuuksiaan tulevaisuudessa. Ulkomaanvaihtoon osallistuva opiskelija työllistyy todennäköisemmin vuoden kuluttua valmistumisestaan verrattuna muihin opiskelijoihin. (Euroopan komissio 2023.) Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus on vain yksi osa korkeakoulujen kansainvälistymistä ja opiskelijaliikkuvuudella tarkoitetaan vaihto-opiskelua ja/tai opiskeluun kuuluvaa harjoittelua ulkomailla. Kansainvälisellä opiskelijaliikkuvuudella pyritään edistämään koulutuksen laatua ja tukemaan eri kulttuurien välistä ymmärrystä. Myös suomalainen yhteiskunta ja työelämä tarvitsevat tulevaisuudessa kansainvälisiä osaajia ja opiskelijaliikkuvuus tuokin oppimisprosessiin kansainvälistä ulottuvuutta. Korkeakoulujen tuloksellisuusrahoitusta määrittäessä kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus on yhtenä osa-alueena rahoituksen määrittämisessä. (Garam 2005, 5, 7–8.) Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuuden voidaan katsoa sisältävän käsitteet opiskelijavaihto, harjoittelujakso ja kansainvälinen harjoittelujakso. Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus sisältää Suomesta lähtevien ja Suomeen saapuvien opiskelijoiden liikkuvuutta. Tässä opinnäytetyössä keskitytään Suomesta ulkomaille lähtevään opiskelijaliikkuvuuteen.

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten asioiden foorumi eli KV-foorumin (toiminta-aika 1.1.2018–31.12.2019) tekemän julkaisun mukaan aidosti kansainvälinen korkeakouluyhteisö tukee opiskelijoiden kansainvälisyysosaamista. KV-foorumi onkin antanut suosituksia kansainvälisyysosaamisen edistämiseksi. Suositusten mukaan kansainvälisyys ja sen kehittämisen tulee olla jatkossakin mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen välisessä ohjauksessa. Lisäksi KV-foorumi suosittaa, että jokaisella korkeakouluopiskelijalla on opinnoissaan kansainvälisyysosaamista luovia osioita. (Kokko ym. 2020, 18.) Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman, uuden korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten asioiden foorumin (toiminta-aika 1.3.2020–31.12.2022) Aidosti kansainvälinen korkeakouluyhteisö -alafoorumin yhtenä tehtävänä oli laatia ehdotus korkeakoulutuksen kansainvälisyyden ja opiskelijoiden kansainvälistymismahdollisuuksien sekä kansainvälisyysosaami-

sen vahvistamisesta. Lyhyen aikavälin toimenpiteenä foorumi ehdottaa, että rakennettaisiin suunnitelmallisesti monimuotoista kansainvälistä liikkuvuutta. Kokonaisuuteen kuuluisi virtuaalinen, fyysinen ja hybridiliikkuvuus, joka koskisi sekä opiskelijoita, opettajia ja muita toimijoita. Näin organisaatiosta tulisi aidosti kansainvälinen. (Kohti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjausten päivitystä 2022, 8, 12.) Edellä mainittujen KV-foorumien työn perustana on toiminut korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjaukset 2017–2025.

Korkeakoulujen kansainvälisyyden edistämisen linjausten 2017–2025, mukaan pääsääntöisesti kaikkiin korkeakoulututkintoihin tulee sisällyttää kansainvälinen opiskelu- tai harjoittelujakso. Tämä mahdollistettaisiin erityisellä liikkuvuuskomponentilla opiskelijan henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa, jolloin ne sisältyvät opiskelijan opintoihin. Aidosti kansainvälinen korkeakoulu valmentaa opiskelijaa kansainväliselle liikkuvuusjaksolle ja toimimaan sekä työskentelemään erilaisissa kulttuureissa. Myös korkeakoulujen sisäisiä palveluita tulee kehittää niin, että kansainvälisiä opiskelu- ja työympäristöjä syntyy. (Yhteistyössä maailman parasta 2017, 18).

Kansainvälisyydellä on vaikutusta myös ammattikorkeakoulujen rahoitukseen. 1.1.2021 alkaen ammattikorkeakoulujen rahoituksesta osa (5 %) määräytyy strategiaperusteisen rahoituksen perusteella, joka sisältää kansainvälisyyden. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019b.) Strategiaperusteinen rahoitus jakaantuu strategiaa ja uudistumista tukevaan osuuteen sekä valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukevaan osuuteen. Strategiaa toteuttavista toimenpiteistä sekä niitä tukevasta strategiaperusteisesta rahoitusosuudesta sopivat opetus- ja kulttuuriministeriö ja ammattikorkeakoulu yhdessä. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2019/116 § 14). Lapin ammattikorkeakoulun sopimuksessa strategisena tavoitteena kaudelle 2021–2024 on olla kansainvälisesti tunnustettu asiantuntija a) arktisen ympäristön sosiaalisissa, tuotannollis-teknologissa ja ekologisissa muutoksissa ja kestävässä kehityksessä, b) arktisen matkailun ekologisten, yhteisöllisten, taloudellisten vaikutusten ja vastuullisessa matkailussa, c) harvaan asuttujen alueiden palveluratkaisussa, palvelui-

den saavutettavuudessa, tasa-arvoisessa koulutuksessa ja hyvinvoinnissa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020).

3.1 Kansainvälisen liikkuvuuden jaksot

Kansainvälisellä liikkuvuusjaksolla opiskelija suorittaa osan opinnoistaan ulkomailla joko opiskellen korkeakoulussa tai tehden harjoittelujakson työpaikalla. Tyypillisesti ulkomaanjakson kesto on lukukausi tai lukuvuosi. Myös lyhyemmät jaksot ovat mahdollisia. Jakso luokitellaan pitkäkestoiseksi silloin, kun niiden kesto on vähintään 3 kuukautta. Lyhyeksi jaksoksi luokitellaan alle 3 kuukautta kestävät ulkomaanjaksot. Pitkäkestoiset ulkomaanjaksot ovat laskeneet viime vuosien aikana. Ammattikorkeakouluopiskelijoista lähtee pitkäkestoiselle ulkomaanjaksolle noin joka kahdeksas (12 %) uusi opiskelija, kun lähtöaktiivisuutta tarkastellaan suhteutettuna aloittaneisiin opiskelijoihin. Myös lyhytkestoisten jaksojen määrä on laskenut viime vuosina. Ammattikorkeakoulujen opiskelijoissa on paljon perheellisiä sekä työssäkäyviä. Opiskelijat ovat myös iältään vanhempia, noin kolmannes korkeakoulututkinnon aloittavista on yli 24-vuotias. Noin 16 prosentilla on lapsia ja yli puolet ovat työsuhteessa opintojensa aikana. Tätä kohdejoukkoa voisivat lyhyemmät harjoittelu- tai vaihto-opiskelujaksot palvella paremmin, koska pidempi jakso ulkomailla voi olla haastavampaa järjestää. Lähtevien ulkomaanjakson määrä on laskenut lähes kaikissa korkeakouluissa. Sekä lyhytkestoisia että pitkäkestoisia jaksoja tehdään lähes yhtä paljon. (Tilastotietoa korkeakoulujen ulkomaanjaksoista 2018, 5–10.)

Opetushallinnon tietopalvelu Vipusen mukaan, vuosina 2018–2022 ammattikorkeakoulujen kaupan, hallinnon ja oikeustieteiden koulutusalan tutkinto-opiskelijoiden kansainvälisen harjoittelun jaksoja on ollut yhteensä 1272 (taulukko 1). Näistä on ollut alle kolmen kuukauden jaksoja 252 ja yli kolme kuukautta kestäviä jaksoja 1020. Vuosina 2020 ja 2021 jaksojen määrä on ollut huomattavasti alempi maailmanlaajuisesti vallinneen Covid19 -epidemian vuoksi, jolloin matkustamista rajoitettiin valtion hallinnon toimesta. Vuonna 2022 määrä on jälleen alkanut kasvaa epidemian päätyttyä. Vaihtojaksoja samalla ajanjaksolla on ollut 5013. Näistä alle kolmen kuukauden jaksoja on ollut 1281 ja yli kolmen kuukauden jaksoja 3732. Sekä harjoittelu- että vaihtojaksoista val-

taosa on ollut yli 3 kuukauden jaksoja. (Opetushallinnon tietopalvelu Vipunen 2023a.)

Taulukko 1. Ammattikorkeakoulujen kaupan, hallinnon ja oikeustieteiden koulutusalan liikkuvuusjaksojen määrä vuosina 2017–2021 Suomesta ulkomaille (Opetushallinnon tietopalvelu Vipunen 2023a.)

OKM Ohjauksen ala	Kauppa, hallinto ja oikeustieteet		
Liikkuvuuden suunta	Lähtevä		
Koulutusaste (taso 2)	Ammattikorkeakoulututkinto		
Liikkuvuusjaksojen määrä	Alle 3kk	Yli 3kk	Yhteensä
Kansainvälinen harjoittelu	252	1 020	1 272
2018	87	357	444
2019	81	315	396
2020	30	114	144
2021	21	108	129
2022	33	126	159
Opiskelijavaihto	1 281	3 732	5 013
2018	411	1 158	1 569
2019	468	981	1 449
2020	108	480	588
2021	42	408	450
2022	252	705	957
Yhteensä	1 533	4 752	6 285

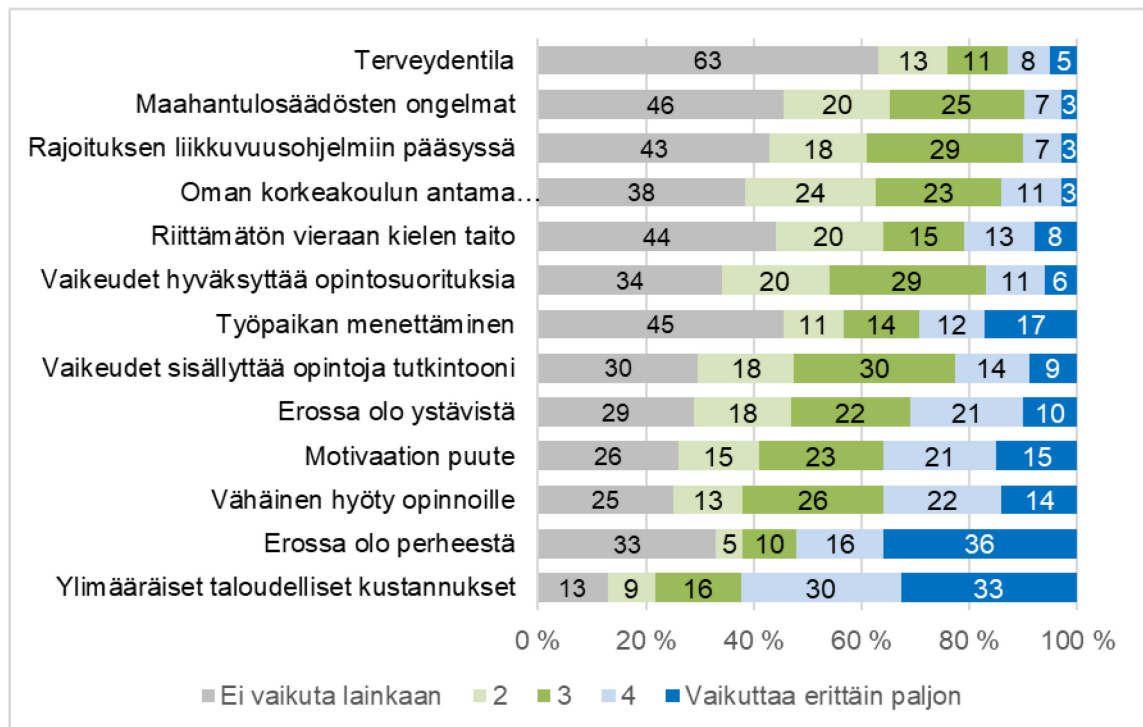
3.2 Ketkä ovat liikkuvuusorientoituneita

Eurostudent VI tutkimuksen mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoista naiset ovat miehiä orientoituneempia kansainväliseen liikkuvuuteen. Opiskelijoista nuoremmilla, 22–24-vuotiailla opiskelijoilla kansainvälistymisaikomuksia on runsaimmin, kun taas vastaavasti yli 30-vuotiailla kansainvälistymisaikomuksia on vähemmän. Vanhempien koulutustausta vaikuttaa myös osaltaan opiskelijoiden liikkuvuusorientaatioon, mitä korkeampi koulutustaso vanhemmilla on, sitä enemmän kasvaa myös opiskelijan liikkuvuusorientaatio. Ammattikorkeakoulujen kansainvälinen liikkuvuus on suosituinta kulttuurialalla, tekniikan ja liikenteen alalla sekä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan opiskelijoiden vanhemmista on keskimääräistä useammin akateemisesti koulutettu. Eurostudent VI tutkimuksen

tulosten mukaan liikkuvuusorientaatio on yhteydessä erilaisiin demograafisiin taustatekijöihin (Penttinen, Kosonen & Tuononen 2017, 19–22.)

3.3 Koettuja ulkomaanjaksolle lähtemisen esteitä ja vaikeuksia

Eurostudent VII -opiskelijatutkimuksessa on tutkittu korkeakouluopiskelijoiden ulkomaanjaksolle lähtemisen koettuja esteitä ja vaikeuksia eri opiskelijaryhmissä (kuvio 1). Tutkimuksen kohdejoukkona on sekä ammattikorkeakoulujen että yliopistojen opiskelijat. Tärkeimmäksi syyksi nousi, ei-vaihtoon aikovien opiskelijoiden kohdalla taloudelliset syyt (60 %). Lähes puolelle erossa olo perheestä tai läheisistä on tärkeä syy, mutta kolmasosalle se on täysin merkityksetöntä. Kolmasosa kokee motivaation tai koetun hyödyn tärkeänä syynä, vastaavasti 40 % ei pidä niitä tärkeinä. Kielitaitoaan merkittävänä ongelmana pitää vain joka viides opiskelija. (Saari, Koskinen, Attila & Sarén 2020, 71–72.)

Kuvio 1. Opiskelijavaihtoon ei lähtevien/ei lähteneiden kokemukset ulkomaanjaksoja vaikeuttavista tekijöistä (mukaillen Saari, Koskinen, Attila & Sarén 2020)

Vaihtoa suunnittelevien ja ei-suunnittelevien ryhmien välistä eroa tarkasteltaessa löytyy suurimmat erot ryhmien välillä neljästä eri koetusta haasteesta: erossa olo perheestä ja lapsista, vähäinen hyöty opinnoille, motivaation puute ja pelko

työpaikan menettämisestä. Kumpikin ryhmä kokee vähiten vaikuttaviksi tekijöiksi erossa olon ystäväistä tai vanhemmista sekä riittämättömän kielitaidon. Terveystilaa vaikutuksen kumpikin ryhmä kokee lähes samalla tavalla. (Saari ym. 2020, 75.)

4 LAPIN AMMATIKORKEAKOULUN TARJOAMAT MAHDOLLISUUDET OPISKELIJOIDEN KANSAINVÄLISEEN LIIKKUVUUTEEN

Lapin AMKin verkkosivuilla on omat kansainvälisen liikkuvuuden sivustot, joilta löytyy tietoa eri vaihto- ja harjoittelujaksoista ulkomailla sekä kotikansainvälistymisestä omalla kampuksella. Myös KV-infojen ja tapahtumien aikataulut ja aiemmin pidettyjen infojen tallenteet löytyvät sivustolta. Yhteistä näille kaikille vaihto- ja harjoittelujaksoille on, etteivät saadut apurahat riitä kattamaan vaihdosta aiheutuvia kuluja, vaan opiskelija joutuu käyttämään lisäksi omia varojaan. (Lapin AMK 2023c.)

4.1 Pitkä vaihto-opiskelu ulkomailla

Lapin AMK tarjoaa opiskelijoille mahdollisuutta suorittaa osa opinnoista jossakin sen yhteistyökorkeakoulussa opintoihin sopivana ajankohtana. Osa yhteistyökorkeakouluista ja vaihto-ohjelmista on alakohtaisia. Lapin AMKin matkapurahalla voi suorittaa vaihdon myös korkeakoulussa, joka ei ole sen yhteistyökorkeakoulu. Tämä edellyttää, että opinto-ohjaaja hyväksyy vaihtokohteen ja opintosuunnitelman. Vaihdon minimikesto on 2–3 kuukautta vaihto-ohjelmasta riippuen. Käytännössä vaihdon kesto on yhteistyökorkeakoulun lukukauden mittainen. Opintopisteitä vaihdossa tulee kertyä viisi opintopistettä kuukaudessa. Opiskelijalla tulee olla vähintään 60 opintopistettä eli käytännössä katsoen ensimmäisen vuoden opinnot suoritettuna ennen vaihtoon lähtöä. Vaihtoon lähtijöille Lapin AMK järjestää joka lukukausi lähtöorientaation, joka sisältää tietoa vaihtoprosessista ja käytännön asioista. (Lapin AMK 2023d.)

Erasmus+ vaihtoon voivat hakea kaikki perustutkinto-opiskelijat, joilla on suoritettuna 60 opintopistettä. Vaihto suuntautuu Euroopan maihin ja vaihtoon haetaan pääsääntöisesti yhdeksi lukukaudeksi kerrallaan. Vaihdon minimikesto on kaksi kuukautta ja enintään vuosi. Kuukaudessa opintopisteitä tulee kertyä viisi ja opinnot luetaan hyväksi täysimääräisesti suoritettavaan tutkintoon opintosuunnitelman mukaisesti. Lukukausimaksua ei peritä vaihdossa. Erasmus+ -apurahaa voi saada yhteensä 12 kuukauden ajalle ja se vaihtelee kohdemaan, vaihdon keston ja vaihtoon lähtijöiden määrän mukaan. Apurahasta maksetaan

80 % ennen vaihtoon lähtöä ja 20 % vaihdon jälkeen. Erasmus+ apurahan lisäksi on mahdollista hakea myös Lapin AMKin matka-apurahaa. (Lapin AMK 2023e.)

Magellan vaihtoon voivat hakea kaikki perustutkinto-opiskelijat, jotka löytävät vaihtokohteesta tutkintoonsa sopivia opintoja. Vaihto suuntautuu yhteistyökorkeakouluihin Yhdysvaltoihin, Etelä-Koreaan ja Costa Ricaan. Vaihtopaikkoja on vuosittain noin 5–10 paikkaa. Vaihtoon haetaan yhdeksi lukukaudeksi ja sen minimikesto on kolme kuukautta. Opintopisteitä tulee kertyä viisi kuukaudessa. Vaihtoon on mahdollista hakea Lapin AMKin matka-apurahaa ja opiskeluvaihtopurahaa. (Lapin AMK 2023f.)

North2North vaihtoon voivat hakea kaikki opiskelijat ja se suuntautuu Kanadaan, Islantiin, Norjaan, Ruotsiin, Venäjälle ja Yhdysvaltoihin. Vuosittain tähän vaihtoon on noin 1–3 paikkaa. Vaihtoon voi lähteä, kun opiskelija saa valitsemansa kurssit hyväksytyä omaan tutkintoonsa täysimääräisesti. Vaihtoon haetaan yhdeksi lukukaudeksi, joka on vastaanottavan korkeakoulun lukukauden mittainen. Vaihdon minimikesto on kolme kuukautta ja opintopisteitä tulee kertyä viisi kuukaudessa. Vaihtoon on määritelty erilliset opiskelijavalintakriteerit. Vaihtoon voi hakea North2North -apurahaa ja lisäksi voi saada Lapin AMKin matka-apurahaa. (Lapin AMK 2023g.)

Bilateraali vaihtoon voivat hakea kaikki perustutkinto-opiskelijat. Vaihtokohteet ovat Argentiina, Australia, Etelä-Korea, Japani, Kiina, Intia, Meksiko ja Sveitsi. Yhteistyösopimukset ovat kuitenkin pääsääntöisesti alakohtaisia tai yhteistyökorkeakoulun opintotarjonta voi keskittyä tietyille alalle. Vaihtoon haetaan yhdeksi lukukaudeksi, joka on vastaanottavan korkeakoulun lukukauden mittainen. Minimikesto on kuitenkin kolme kuukautta ja opintopisteitä tulee kertyä kuukaudessa. Vaihtoon on mahdollista hakea Lapin AMKin opiskeluvaihto- ja matka-apurahaa. (Lapin AMK 2023h.)

Freemover vaihtomahdollisuuden järjestelyt opiskelijan on varauduttava hoitamaan vaihtoon liittyvät asiat itse sekä selvittämään vaihtokorkeakoulun opintotarjonta ja niiden vastaavuus. Opiskelijan on saatava opinnoilleen opinto-

ohjaajan hyväksyntä. Vaihtoa tukeaan Lapin AMKin matka-apurahalla. (Lapin AMK 2023i.)

4.2 Pitkä harjoittelujakso ulkomailla

Lapin AMKin opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa opintoihin kuuluva harjoittelujakso ulkomailla opintoihin sopivana ajankohtana. Harjoittelujakson kesto on 2–6 kuukautta ja opintopisteitä tulee kertyä kuukaudessa viisi. Opiskelijan tulee hankkia harjoittelupaikka pääsääntöisesti itse ja harjoitteluun voi hakeutua ympäri vuoden. Lapin AMKin kansainvälistymispalvelut julkaisee Tuudo -järjestelmässä tietoja ulkomaisista harjoittelumahdollisuuksista. Kansainvälistymispalvelut antavat tietoa myös suoraan yhteistyökorkeakoulujen harjoittelupaikoista. Vaihtoon lähtevällä opiskelijalla tulee olla suoritettuna vähintään 60 op eli ensimmäisen vuoden opinnot viimeistään ennen harjoitteluun lähtöä. Harjoitteluun liittyvät apurahat vaihtelevat sen mukaan suuntautuuko harjoittelu Eurooppaan vai sen ulkopuolella. Euroopassa suoritettavaan harjoitteluun on mahdollista hakea Erasmus -harjoitteluapurahaa ja Lapin AMKin matka-apurahaa. Euroopan ulkopuolella suoritettavaan harjoitteluun voi hakea Lapin AMKin matka-apurahaa ja harjoitteluapurahaa. (Lapin AMK 2023j.)

4.3 Lyhyet vaihto- ja harjoittelujaksot ulkomailla

Lapin AMKin opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa myös lyhyt, 1–2 viikon vaihto- ja harjoittelujakso ulkomailla. Nämä mahdollisuudet sopivat hyvin muun muassa työssäkäyville ja perheellisille. Kesäkoulujen ja muiden lyhyiden vaihtomahdollisuuksien tiedot päivittyvät Lapin ammattikorkeakoulun kansainvälistymissivuille. Lapin ammattikorkeakoulun koulutusohjelmat järjestävät partnerikorkeakoulujen kanssa myös Erasmus+ Blended Intensive Program BIP-opintojaksoja, jotka sisältävät virtuaalisen osuuden sekä ulkomailla partnerikorkeakoulussa järjestettävän noin viikon mittaisen kontaktijakson. Kontaktijaksolla työskennellään yhdessä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa. Opiskelijalla on mahdollisuus hakea päiväkohtaista apurahaa ja Lapin AMKin matka-apurahaa. Näiden saamisen edellytyksenä on, että opiskelija saa vähintään 3 op omaan tutkintoonsa. (Lapin AMK 2023k.)

4.4 Lapin ammattikorkeakoulun liikkuvuusjaksojen määrät 2018–2022

Vuosina 2018–2022 Lapin ammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijoiden kansainvälisen harjoittelun jaksoja on ollut yhteensä 45 kaupan, hallinnon ja oikeustieteen alalla. Näistä on ollut alle kolmen kuukauden jaksoja 12 ja yli kolme kuukautta kestäviä jaksoja 33. Vaihtojaksoja puolestaan samalla ajanjaksolla on ollut 57, joista alle kolmen kuukauden jaksoja on ollut alle 4 ja yli kolmen kuukauden jaksoja 67. Kyseisinä vuosina harjoittelujaksoista 73,3 % on ollut yli 3 kuukauden jaksoja ja vaihtojaksoista 94,7 % on ollut yli 3 kuukauden jaksoja (taulukko 2). Vuosina 2020 ja 2021 jaksojen määrä on ollut huomattavasti alempi vallinneen Covid19 epidemian vuoksi, mutta vuoden 2022 aikana jaksojen määrä on alkanut kasvaa epidemian päätyttyä. (Opetushallinnon tietopalvelu Vipunen 2023b.)

Taulukko 2. Lapin ammattikorkeakoulun, kaupan, hallinnon ja oikeustieteiden alan opiskelijoiden liikkuvuusjaksojen määrä vuosina 2018–2022 Suomesta ulkomaille (Opetushallinnon tietopalvelu Vipunen 2023b)

OKM Ohjauksen ala	Kauppa, hallinto ja oikeustieteet		
Liikkuvuuden suunta	Lähtevä		
Koulutusaste (taso 2)	Ammattikorkeakoulututkinto		
Oppilaitos	Lapin ammattikorkeakoulu		
Liikkuvuusjaksojen määrä	Alle 3kk	Yli 3kk	Yhteensä
Kansainvälinen harjoittelu	12	33	45
2018	6	15	21
2019	1-4	12	15
2020		1-4	1-4
2021		1-4	1-4
2022	1-4	1-4	6
Opiskelijavaihto	1-4	54	57
2018		9	9
2019		21	21
2020	1-4	9	12
2021		1-4	1-4
2022		12	12
Yhteensä	15	84	102

Vertailtaessa Lapin ammattikorkeakoulun liikkuvuusjaksojen määrää valtakunnalliseen tasoon, ovat Lapin AMKin liikkuvuusjaksojen määrät hieman keskitasoa alhaisempi. Valtakunnan keskiarvo liikkuvuusjaksojen määrästä on 4,8 %, kun Lapin ammattikorkeakoulun osalta vastaava luku on 2,9 %. Taulukossa 3 nähdään vuosien 2018–2022 keskiarvot liikkuvuusjaksojen ja opiskelijoiden lukumääristä eri ammattikorkeakoulujen osalta. Opiskelijamäärä on vuosittain laskentapäivänä 20.9. läsnä olevat opiskelijat (opiskelee tai on pakollisessa työharjoittelussa). Lapin ammattikorkeakoulu on vuosien 2018–2022 vuosien keskiarvon mukaan 16 suurin liiketalouden opiskelijoiden kouluttaja Suomessa. Liikkuvuusjaksojen määrässä Lapin ammattikorkeakoulu on sijalla 13 vuosien 2018–2022 keskiarvon mukaan. (Opetushallinnon tietopalvelu Vipunen 2023c.)

Taulukko 3. Kaupan, hallinnon ja oikeustieteen opiskelijoiden liikkuvuusjaksojen ja opiskelijoiden keskiarvo 2018–2022 ammattikorkeakouluittain. (mukailien Opetushallinnon tietopalvelu Vipunen 2023c)

Ammattikorkeakoulu	Alle 3 kk kestävien jaksoiden keskiarvo 2018-2022	Yli 3kk kestävien jaksoiden keskiarvo 2018-2022	Jaksojen määrän keskiarvo vuosina 2018-2022	Opiskelijamäärän keskiarvo 20.9. vuosina 2018-2022	%
Haaga-Helia AMK	38	206	244	4583	5,3 %
Laurea AMK	17	35	52	1894	2,7 %
Turun AMK	11	39	50	1835	2,7 %
LAB-AMK	32	98	130	1719	7,6 %
Kaakkois-Suomen AMK	2	33	35	1584	2,2 %
Satakunnan AMK	1	38	39	1490	2,6 %
Metropolia AMK	27	111	138	1410	9,8 %
Tampereen AMK	63	76	139	1325	10,5 %
Oulun AMK	13	28	41	1274	3,2 %
Jyväskylän AMK	32	73	105	1201	8,7 %
Hämeen AMK	7	21	28	1098	2,6 %
Centria AMK	3	8	11	1090	1,0 %
Savonia-AMK	11	26	37	991	3,7 %
Seinäjoen AMK	10	39	49	954	5,1 %
Vaasan AMK	7	34	41	825	5,0 %
Lapin AMK	3	17	20	683	2,9 %
Karelia AMK	13	25	38	652	5,8 %
Yrkeshögskolan Arcada	6	19	25	529	4,7 %
Yrkeshögskolan Novia	2	11	13	520	2,5 %
Kajaanin AMK	10	13	23	493	4,7 %
Yhteensä	308	950	1 258	26150	4,8 %

5 TULOKSET

Kyselyn kohdejoukkona olivat Lapin ammattikorkeakoulun Rovaniemen kampuksen liiketalouden suomenkieliset opiskelijaryhmät. Kyselyn vastauslinkki oli julkinen, jolloin vastaajaa ei pystytty tunnistamaan vastauksesta. Vastauslinkki lähetettiin kahdeksalle opiskelijaryhmälle sähköpostitse kolme kertaa. Kysely sisälsi yhteensä kymmenen kysymystä, kahdeksan valintakysymystä ja kaksi vapaaehtoista avointa kysymystä. Tutkimusaineiston analysoinnissa käytettiin pääasiallisesti ristiintaulukointia sekä valmiita Webropol-järjestelmän raportoinnin vertailu- ja suodatintoimintoja. Vastausprosentti on alhainen ja tuloksia voidaan tarkastella suuntaa antavasti ja vertaillen aikaisempiin toteutettuihin teorioosan tutkimuksiin.

5.1 Validiteetti ja reliabiliteetti

Vastaanottavissa opiskelijaryhmissä oli yhteensä 354 vastaanottajaa ja vastauksia kyselyyn saatiin 77, jolloin vastausprosentiksi muodostui 21,8 %. Vastauksen kato eli kyselyyn vastaamatta jättävien määrä on suuri, jolloin tulokset ovat suuntaa antavia. Tietoa siitä olivatko kaikki opiskelijaryhmiin kuuluvat 354 opiskelijaa ilmoittautuneet läsnä olevaksi vastaushetkellä, ei ollut käytettävissä opinnäytetyön tekijällä. Vastaanottajan sähköpostiosoitteena käytettiin opiskelijaryhmän yhteistä sähköpostiosoitetta. Tällä on voinut olla vaikutusta siihen, että tavoitettiin kaikki vastaanottajat vastausaikana. Tutkimus ei ole täysin reliabiliteetti eli luotettava, kun otetaan huomioon vuosina 2020–2021 vallinnut Covid19-epidemia, joka on voinut vaikuttaa kyseisinä vuosina opiskelleiden opiskelijoiden vastauksiin, koska matkustamista ulkomaille rajoitettiin.

Asetetut kyselylomakkeen kysymykset vastasivat opinnäytetyön tutkimusongelman kysymyksiin ja tutkimustuloksia analysoidessani sekä peilattessani aiemmin valtakunnan tasolla tehtyihin tutkimuksiin, tulokset olivat samansuuntaisia, jolloin tutkimuksen voidaan katsoa olevan validi.

5.2 Vastaajien taustatiedot

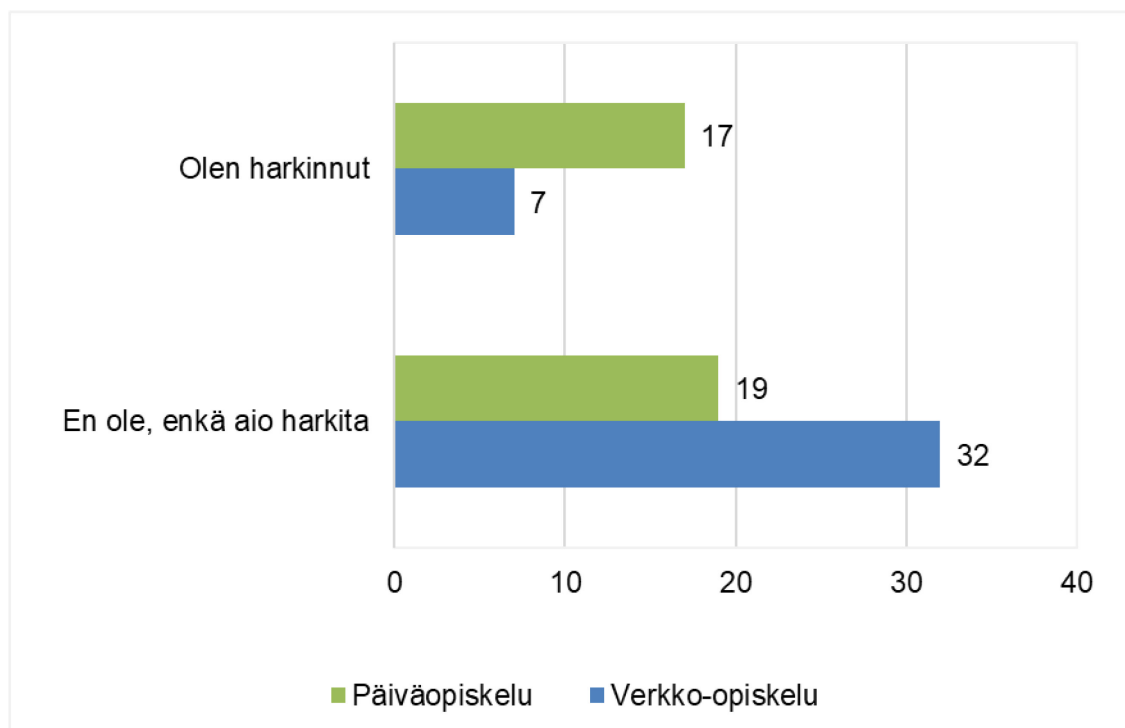
Kyselyyn vastanneista 56 (72,7) % oli naisia ja 21 (27,3 %) miehiä. Sukupuolekseen kukaan vastaajista ei ilmoittanut vaihtoehtoa muu. Vastaajaa pyydettiin syöttämään ikänsä kokonaisina vuosina vastaushetkellä. Iän ja opiskelumuodon perusteella olisi vastaaja voitu tunnistaa, joten vastaajien ikä luokiteltiin tulosten analysointivaiheissa neljään ikäluokkaan. Nuorin vastaaja oli 19 vuotta, vanhin vastaaja 52 vuotta ja iän keskiarvo oli 27,6 vuotta. Suurin osa vastaajista oli opiskellut yhden vuoden. Vastaajista kaksi päiväopiskeluryhmän opiskelijaa ilmoitti olleensa aiemmin vaihdossa tai harjoittelussa ulkomailla, jolloin kysely siirtyi heidän osaltaan kysymykseen, jossa he pystyivät halutessaan antamaan kehittämisehdotuksia opiskelijavaihtoon tai harjoittelun lähtemisen tukemiseksi Lapin ammattikorkeakoululle. Muiden 75:n vastaajan osalta kysely eteni loogisesti kyselyn loppuun saakka.

Taulukko 4. Vastaajien taustatiedot

Kysymys	Vastausvaihtoehto	n	%
Sukupuoli	Nainen	56	72,7 %
	Mies	21	27,3 %
	Muu	0	0,0 %
Ikä (<i>Vastaajaa ilmoitti ikänsä vuosina. Luokittelu ikäluokkiin tehty raportointivaiheessa</i>)	Alle 25 vuotta	36	46,8 %
	25-34 vuotta	27	35,1 %
	35-44 vuotta	9	11,7 %
	45 tai yli	5	6,5 %
Opiskelumuoto	Päiväopiskelu	38	49,4 %
	Verkko-opiskelu	39	50,6 %
Opiskelu kestänyt	1 vuotta	42	54,5 %
	2 vuotta	20	26,0 %
	3 vuotta	13	16,9 %
	4 vuotta	2	2,6 %
Oletko ollut vaihdossa tai harjoittelussa ulkomailla	Olen ollut vaihdossa/harjoittelussa ulkomailla	2	2,6 %
	En ole ollut vaihdossa/harjoittelussa ulkomailla	75	97,4 %

5.3 Ovatko opiskelijat harkinneet vaihtoa tai harjoittelua ulkomailla?

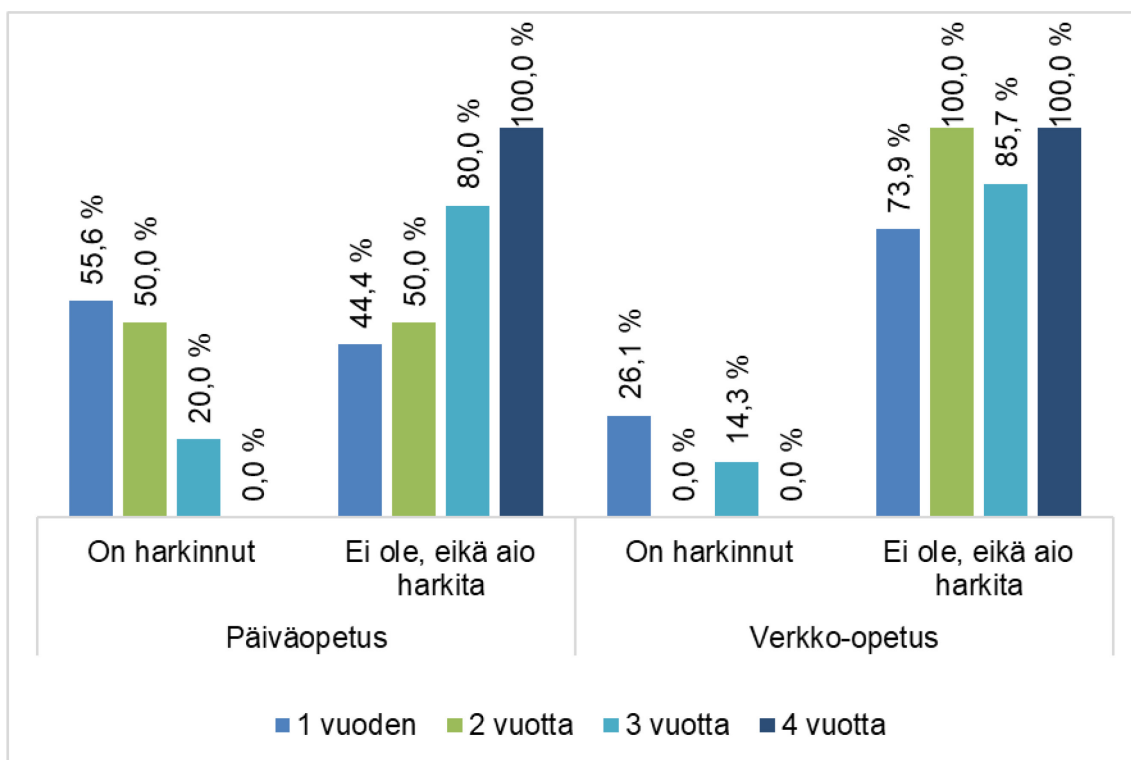
75 vastaajista ilmoitti, ettei ole ollut vaihdossa tai harjoittelussa ulkomailla. Heistä 24 (32 %) ilmoitti, että on harkinnut mahdollisuutta ja 51 (68 %) ei ole harkinnut eikä aio harkitakaan sitä. Päiväopiskeluryhmissä opiskelevista 17 (47 %) on harkinnut, kun verkko-opiskelijaryhmistä vastaavasti vain 7 (18 %) ilmoittaa harkinneensa lähtöä (kuvio 2). Sukupuolten välillä ei ollut merkittävää eroa siinä, onko harjoittelu- tai vaihtoa ulkomailla harkittu, naisista 31 % ja miehistä 35 % oli harkinnut vaihtoehtoa. Eurostudent VI tutkimuksen tulosten mukaan naiset ovat miehiä orientoituneempia kansainväliseen liikkuvuuteen (Penttinen ym. 2017, 19). Tämän opinnäytetyön kyselyyn vastanneiden lukumäärä tulee huomioida sukupuolten välistä eroa tulkittaessa, olisiko sukupuolten välinen suhde muuttunut vastaajien lukumäärän kasvaessa.

Kuvio 2. Onko vastaaja harkinnut vaihtoa tai harjoittelua ulkomailla opiskelumuodon mukaan?

Kun tarkastellaan vastaajan harkintaa opiskelujen keston mukaan (kuvio 3), päiväopiskeluryhmien osalta ovat ensimmäisen vuoden opiskelijat heitä, jotka ovat harkinneet mahdollisuutta enemmän kuin yli vuoden opiskelleihin verrattuna (30 %). Tämän jälkeen liikkuvuusorientoituneisuus alkaa laskea hieman.

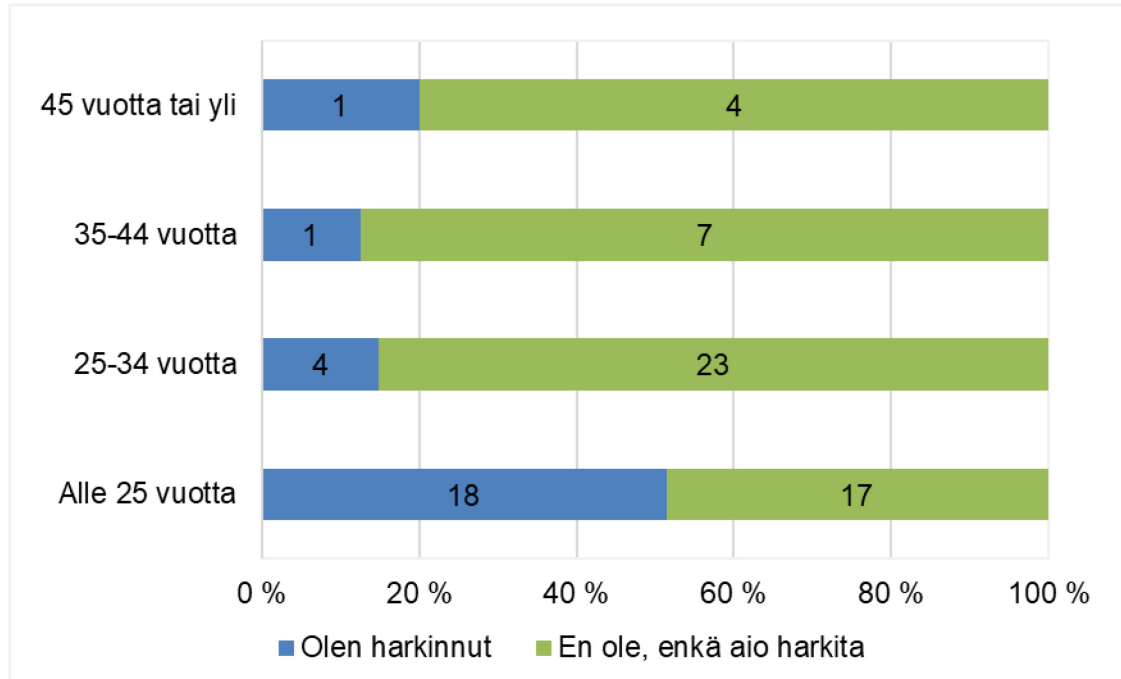
Kolmantena vuonna vastanneista päiväopiskelijoista vain 20 % on harkinnut vaihtoa tai harjoittelua ulkomailla. Vastaajista, jotka opiskelevat verkko-opiskeluryhmissä ensimmäistä vuotta, heistä mahdollisuutta on harkinnut 26,1 %. Tämän jälkeen verkko-opiskeluryhmissä harkitsevien osuus laskee, vain 14,3 % on ilmoittanut harkinneensa vaihtoehtoa ensimmäisen opintovuoden jälkeen. Verkko-opetuksessa olevat ovat luultavammin työssä käyviä ja perheelisiä, joten se voi selittää sitä, että he ovat vähemmän liikkuvuusorientoituneita verrattuna päiväopetusryhmiin. Huomioitavaa on vuosina 2020–2021 vallinneet matkustusrajoitukset, jotka ovat osaltaan vaikuttaneet matkustamiseen ja sitä kautta myös siihen, onko harkitseminen ollut ajankohtaista tuona aikana.

Kuvio 3. Opiskelijen keston vaikutus liikkuvuusorientoituneisuuteen opiskelumuodon mukaan

Vertailtaessa ikäluokkien sisällä vaihtoa tai harjoittelua ulkomailla harkinneiden ja ei harkinneiden osuutta ovat alle 25-vuotiaat heitä, jotka ovat eniten harkinneet mahdollisuutta 18 (75 %). 25-34-vuotiaiden ikäluokan sisällä on puolestaan suurin joukko heitä 23 (45 %), jotka ilmoittivat, etteivät ole harkinneet eivätkä aiokaan harkita mahdollisuutta (kuvio 4). Vastaavaan tulokseen on päädytty Eurostudent VI tutkimuksessa, jossa todettiin myös, että 22–24-vuotiailla kan-

sainvälistymisaikomuksia on runsaimmin ja yli 30-vuotiailla vähemmän (Penttinen ym. 2017, 19).

Kuvio 4. Onko vastaaja harkinnut vaihtoa tai harjoittelua ulkomaille ikäluokan mukaan

5.4 Koetut vaihtoon ja harjoitteluun lähtemisen esteet ja haasteet

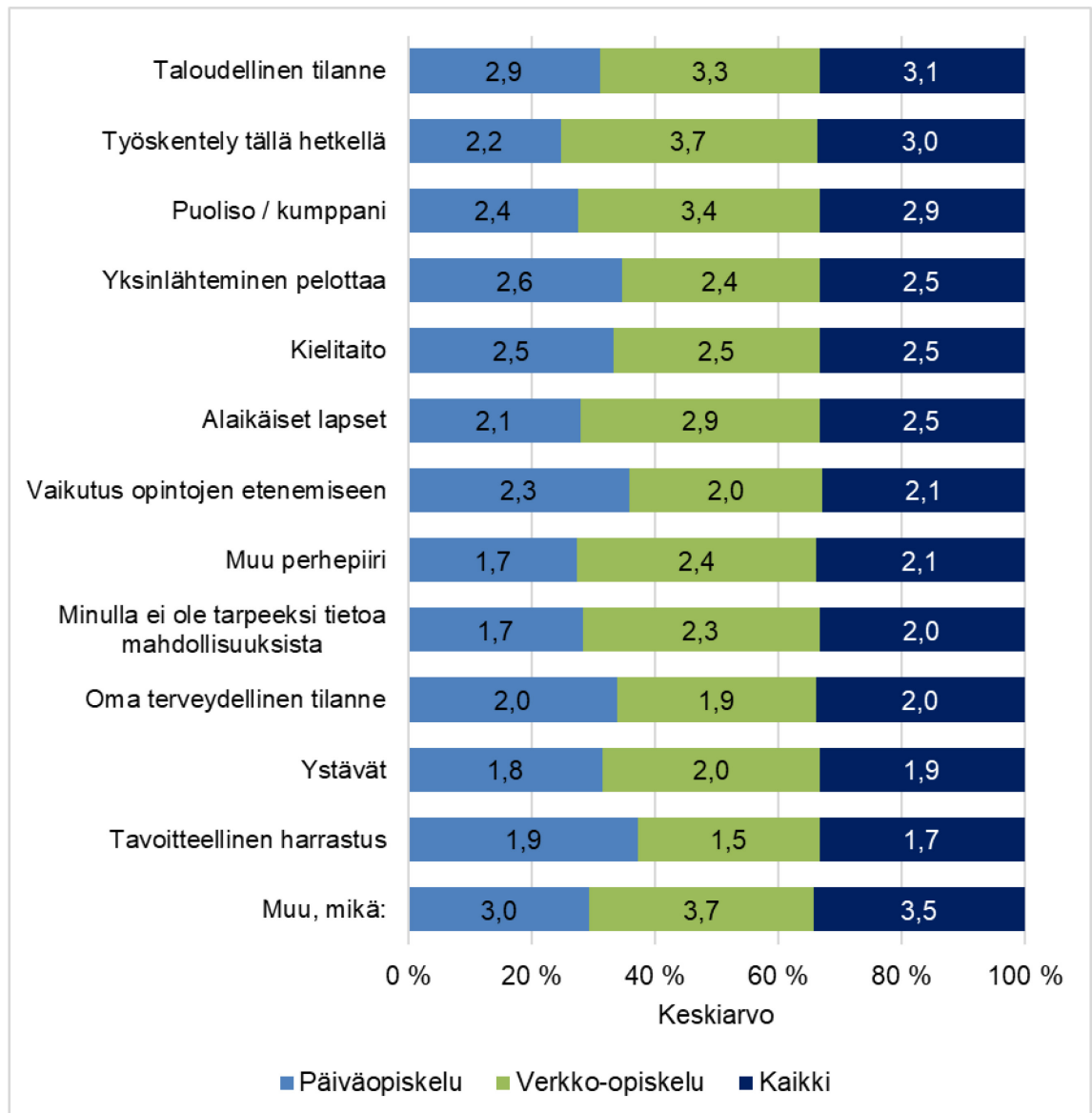
Vastaajia pyydettiin arvioimaan eri haasteiden ja esteiden vaikuttavuutta harkitessa vaihto- ja harjoittelumahdollisuutta. Asteikko oli porrastettu vaikuttavuudeltaan viiteen eri vaihtoehtoon 1=ei vaikuta, 2=vaikuttaa vähän, 3=vaikuttaa, muttei ratkaisevasti, 4=vaikuttaa paljon ja 5=vaikuttaa erittäin paljon. Kysymyksessä oli 13 tekijää ja kohta ”muu” vapaalla tekstikentällä, johon vastaaja pystyi avaamaan tekijää. Tällä pyrittiin siihen, että mikäli kyselyssä ei olla osattu huomioida kaikkia mahdollisia tekijöitä, jotka vaikuttavat päätöksen teossa niin vastaajalla oli mahdollisuus tuoda se esille.

5.4.1 Opiskelumuodon mukaan koetut esteet ja haasteet

Tarkasteltaessa koko kohdejoukkoa (kuvio 5) pääasiallisiksi lähtemisen esteiksi ja haasteiksi koettiin taloudellinen tilanne, työskentely kyselyn vastaushetkellä sekä puoliso/kumppani. Opiskelumuodon välillä suurin eroavaisuus löytyi siinä,

miten suureksi muun perhepiirin ja tämänhetkisen työskentelyn vaikutus koettiin. Verkko-opetuksessa olevat näkevät työskentelyn tällä hetkellä vaikuttavan paljon, kun taas päiväopetuksessa olevilla se vaikuttaa vähän. Tässä huomioitavaa on, että verkko-opetuksessa olevat ovat hyvin usein työssäkäyviä. He ovat myös iältään vanhempia, jolloin heidän osaltaan myös alaikäisten lasten ja muun perhepiirin vaikutus on suurempi kuin päiväopiskelussa olevilla. Kielitaito nähtiin kummassakin opiskelumuodossa yhtä merkittävänä tekijänä lähtöä harjoitessa. Huomioitavaa on, että verkko-opiskelijat kokivat päiväopiskelijoita enemmän, ettei heillä ole tarpeeksi tietoa mahdollisuuksista.

Muina syinä verkko-opiskelussa opiskelevat kokivat yksinkertaisesti vain kiinnostuksen puutteen vaihtoehtoa kohtaan. Oma asunto tuotiin myös esille, joka voidaan lukea taloudelliseksi syyksi. Yksi vastaajista ilmoitti olleensa vaihdossa aiempien opiskelujen yhteydessä ja matkustelevansa vapaa-aikanaan paljon, joten hän ei nähnyt tarvetta ulkomaan harjoittelu- tai vaihtojaksolle opiskeluihin liittyen. Myös lemmikkieläinten jättäminen puolison tai sukulaisten hoidettavaksi koettiin haasteeksi. Päiväopiskelussa muuna syynä nähtiin halu valmistua mahdollisimman nopeasti. Yksin lähteminen pelottaa päiväopiskelijoita hieman verkko-opiskelussa olevia enemmän (kuviot 5).

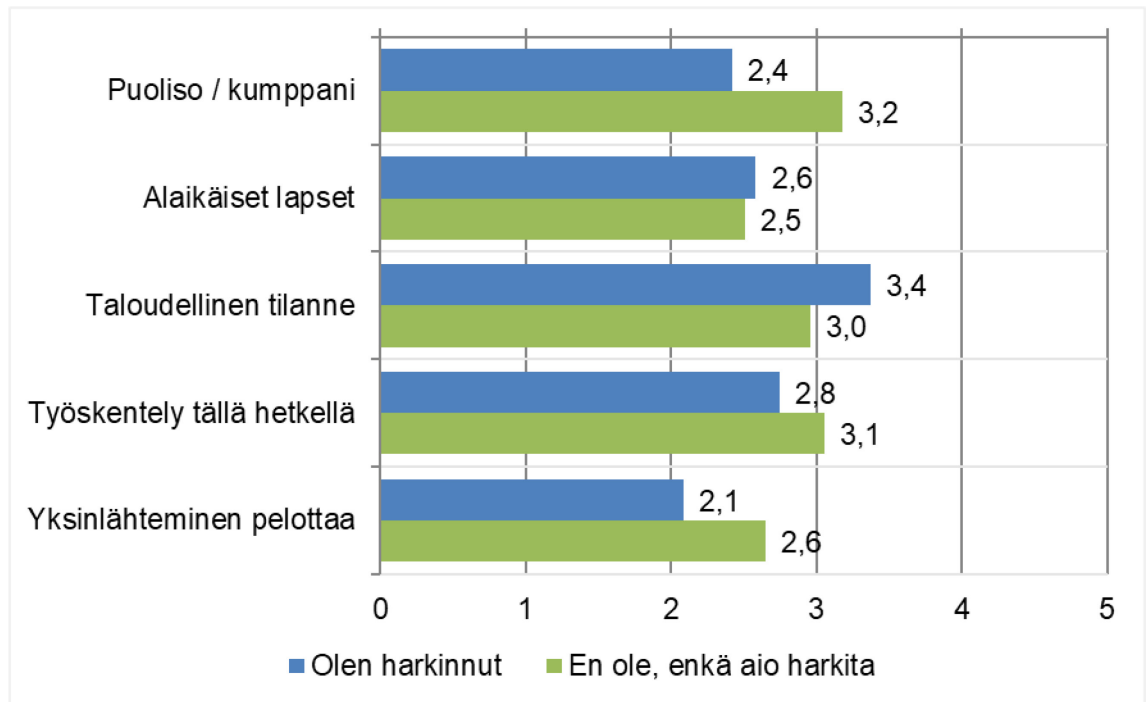

Kuvio 5. Koetut vaihtoon tai harjoitteluun lähtemisen esteet ja haasteet opiskelumuodon mukaan

5.4.2 Harkinneiden ja ei harkinneiden koetut esteet ja haasteet

Vaihtoon- tai harjoitteluun ulkomaille lähtemistä harkinneet vastaajat kokivat vaikuttavimmaksi lähtemisen esteeksi taloudellisen tilanteensa. Muina vaikuttavina tekijöinä he kokivat työskentelyn tällä hetkellä ja alaikäiset lapset. Vastaajat, jotka eivät olleet harkinneet eivätkä aiokaan harkita puolestaan kokivat vaikuttavammaksi esteeksi puolison/kumppanin. Muina vaikuttavina tekijöinä he kokivat yksinlähtemisen pelottavaksi kuten myös työskentelyn tällä hetkellä. Yksin lähtemisen pelottavaksi koki pääsääntöisesti alle 25-vuotiaita (kuvio 6).

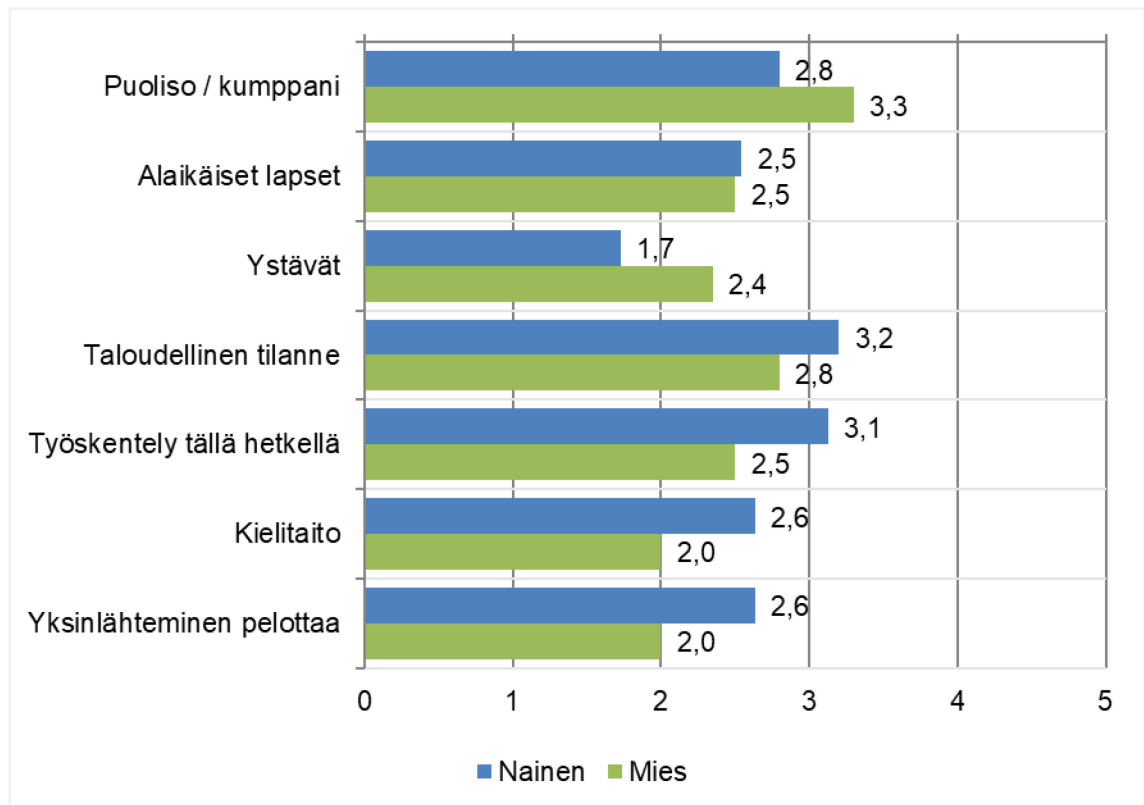
Kun tuloksia peilataan Eurostudent VII tutkimukseen, ovat tulokset samansuuntaisia. Eurostudent VII tutkimuksessa nousivat merkittävimmi syiksi erossa olo perheestä ja lapsista sekä pelko työpaikan menettämisestä (kuvio 1).

Kuvio 6. Harkinneiden ja ei harkinneiden merkittävimmi koetut esteet ja haasteet

5.4.3 Sukupuolten väliset erot koetuissa lähtemisen esteissä ja haasteissa

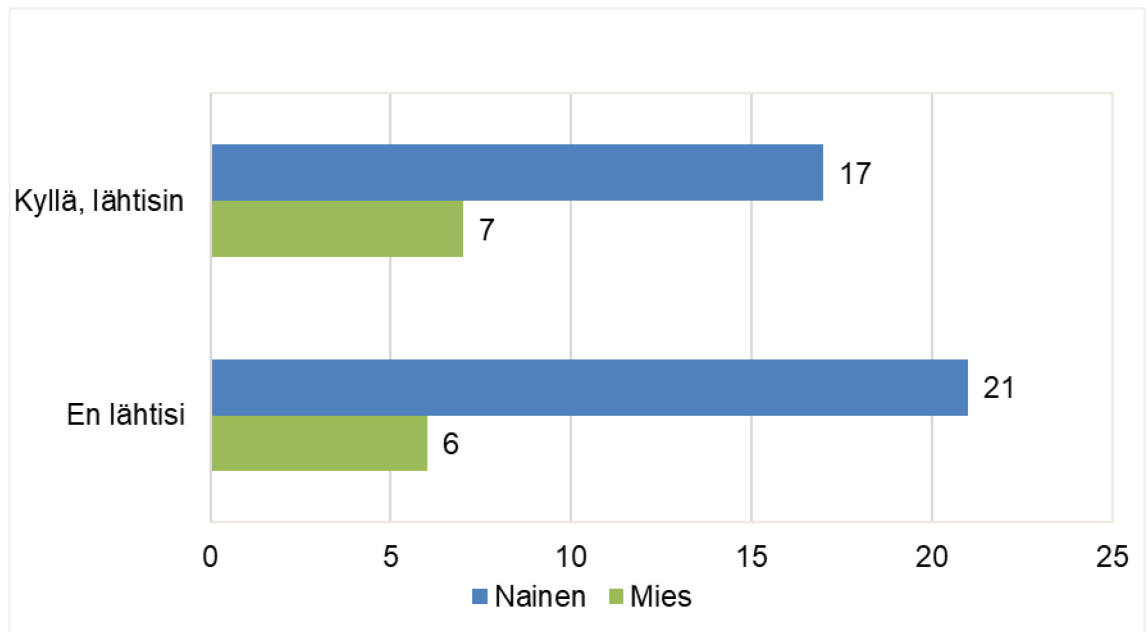
Naiset kokevat miehiä enemmän kielitaidon, työskentelyn ja yksinlähtemisen pelottavuuden vaikuttavan lähtöpäätöstä harkitessa tai harkitsematta jättämisessä. Miehet puolestaan kokevat naisia enemmän puolison ja kumppanin sekä ystävien vaikutuksen olevan suurempi tekijä. Kumpikin sukupuoli kokee alaikäisten lasten vaikuttavan samalla tavoin (kuvio 7).

Kuvio 7. Sukupuolten väliset erot koetuissa lähtemisen esteissä ja haasteissa

5.5 Lähtisivätkö vastaajat harjoitteluun tai vaihtoon, mikäli jakso olisi lyhyempi

Vastaajilta kysyttiin, lähtisivätkö he lyhyemmälle, 1–4 viikon vaihto-/harjoittelujaksolle, jos sellainen olisi mahdollista. Tätä tarkasteltiin niiden 51 vastaajaan osalta, jotka (kuvio 3) ilmoittivat etteivät ole harkinneet, eivätkä aio harkita ulkomaille vaihtoon tai harjoitteluun lähtemistä. Heistä 24 vastasi, että voisivat lähteä, mikäli jakso olisi lyhyempi. Vastaajista 27 ilmoitti, etteivät lähtisi siitä huolimatta ulkomaan jaksolle (kuvio 8). Näiden 27 osalta kolme merkittävintä syytä olla lähtemättä oli puoliso/kumppani, työskentely tällä hetkellä ja kiinnostuksen puute mahdollisuutta kohtaan. Ystävät ja oma terveydellinen tilanne eivät juurikaan vaikuttaneet vastaajan päätökseen. Lyhyemmät vaihto- ja harjoittelujaksot voisivat palvella perheellisiä ja työssäkäyviä henkilöitä. Tällöin erossaolo perheestä olisi helpommin siedettävä ja työpaikan kanssa asiasta sopiminen helpompaa.

Kuvio 8. Lähtisikö vastaaja ulkomaan vaihto- tai harjoittelujaksolle, mikäli jakso olisi kestoltaan 1–4 viikkoa.

5.6 Vastaajien kehittämisehdotukset ja tiedontarpeet

Vastaajilla, myös kahdella aiemmin vaihdossa tai harjoittelussa ulkomailla olleilla oli mahdollisuus kertoa kehittämisehdotuksensa Lapin ammattikorkeakoululle opiskelijavaihtoon tai harjoittelun lähtemisen tueksi. Yhdeksän vastaaja oli antanut kehittämisehdotuksensa. Vastauksista nousi esille ehdotuksia informaation lisäämisestä ja tiedon jakamisesta eri kanavissa. Opintoihin liitettävää pakollista opintokokonaisuutta tai infotilaisuutta kansainvälisen liikkuvuuden osalta ehdotti useampi vastaaja. Tärkeäksi nähtiin myös tiedottaminen siitä, että vaihto- ja harjoitteluprosessiin on saatavilla erilaista tukea Lapin AMKin kansainvälisyyspalveluista. Hakulomakkeiden koettiin olevan haasteelliset ja näihin toivottiin yksinkertaisempia lomakkeita.

Mikäli vastaaja oli kokenut, ettei hänellä ollut tarpeeksi tietoa, häneltä kysyttiin mitä tietoa ja mitä kanavia kautta hän haluaisi lisää informaatiota. Vastaajat toivoivat tietoa vaihto- ja harjoittelumahdollisuuksista, kustannuksista, kielitaidon ja -tason vaativuudesta ja vaihtoehtomaista sekä kouluista. Tietoa toivottiin suoraan sähköpostiin, kirjallisesti, selkeillä linkeillä, matalan kynnyksen keskustelutilaisuuksina ja tallenteina.

6 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää syitä, minkä vuoksi liiketalouden opiskelijat ovat päättäneet olla lähtemättä vaihto- tai harjoittelujaksolle ulkomaille. Tulosten avulla Lapin ammattikorkeakoulu voi kehittää omaa toimintaansa, ohjautta ja tiedon jakamista kansainvälisen liikkuvuuden mahdollisuuksista omassa organisaatiossaan.

Ammattikorkeakoulujen kansainvälistymisen lisääminen ja sen kaksinkertaistaminen on kirjattuna hallitusohjelman tavoitteissa. Myös korkeakoulujen kansainvälisyyden edistämisen linjausten 2017–2025 suositusten mukaan tulisi jokaiseen korkeakoulututkintoon sisällyttää kansainvälistymisjakso ulkomailta tai kansainvälisessä ympäristössä. Jotta opiskelijaliikkuvuus voitaisiin kaksinkertaistaa, tarvitaan kansallisella tasolla selkeät määrälliset tavoitteet, kansainvälistymisinstrumenttien ja rahoituskanavien koordinoitua hallintaa. Tämän lisäksi tarvitaan oppilaitoksissa riittävät resurssit kansainvälistymisen mahdollistamiseen ja hyvien käytänteiden jakamiseen valtakunnan tason koordinaatiota. (Teeri 2019, 11, 17, 34.)

Vaikuttavimmat lähtemisen esteiksi ja haasteiksi nousivat henkilön taloudellinen tilanne ja työskentely tällä hetkellä. Nämä syyt voidaan katsoa jossakin määrin olevan yhteydessä toisiinsa. Työskentely tällä hetkellä on oleellisesti yhteydessä henkilön taloudelliseen tilanteeseen ja päinvastoin. Alaikäisten lasten ja puolison/kumppanin vaikutus on myös suuri lähtöä harkitessa. Alle 25-vuotiaat ovat muita liikkuvuusorientoituneempia, mutta edellä mainittujen vaikuttavimpien tekijöiden lisäksi, heitä pelottaa yksinlähteminen. Alle 25-vuotiaiden kohdalla voitaisiin harkita vaihtoon tai harjoitteluun ulkomaille lähdön kohdalla järjestelyitä niin, että he pystyivät lähtemään yhdessä toisen opiskelijan tai ryhmän kanssa.

Verkko-opiskelijat kokivat päiväopiskelijoita enemmän, ettei heillä ole tarpeeksi tietoa mahdollisuuksista. Avoimissa kysymyksissä vastaajat toivoivat suoraa viestintää sähköpostitse mahdollisuuksista, kustannuksista, kielitaidon tarpeesta ja kohteista. Kehittämisehdotuksissa nousi esille se, että voisiko kansainväli-

syydestä olla jokin pakollinen osio kaikille opiskelijoille liitettynä johonkin opinto-kokonaisuuteen. Lapin AMKin [www-sivuilla](http://www.lapinamk.fi) löytyy tietoa eri mahdollisuuksista, mutta olisiko mahdollista nostaa kansainvälisyyden sivut etusivun (www.lapinamk.fi) opiskelijalle -valikkoon suoraan, jolloin opiskelijalle jäisi siitä muistijälki. Tällä hetkellä sivut löytyvät opintojen suunnittelun alta muutaman klikkauksen päässä.

Tutkimuksen tuloksia tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon vuosina 2020–2021 vallinnut Covid19-epidemia ja sen aiheuttamat matkustusrajoitukset. Tämä on voinut vaikuttaa kyseisinä vuosina opiskelleiden opiskelijoiden vastauksiin siitä näkökulmasta, onko ulkomaan jaksolle lähtemisen harkitseminen ollut mahdollistakaan.

Korkeakoulujen kansainvälisyyden edistämisen linjauksissa on suositeltu, että pääsääntöisesti kaikkiin korkeakoulututkintoihin tulisi sisällyttää kansainvälinen opiskelu- tai harjoittelujakso tavalla tai toisella. Tämä voi olla suuri haaste perheellisille ja opiskelijoille, jotka työskentelevät opiskelun ohessa. Jotta linjausten suositus voitaisiin edistää, edellyttää se perusteellista perehtymistä korkeakouluopiskelijoiden kokemuksiin ulkomaille lähtemisen esteisiin ja haasteisiin sekä kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden selkeää ohjausta ja yksinkertaistamista niin, että korkeakouluopiskelijoiden lähtemisen kynnys ulkomaille harjoitteluun tai vaihtoon alenee.

LÄHTEET

Euroopan komissio 2023. Korkea-asteen koulutus, osallistavat ja verkottuneet koulutusjärjestelmät, liikkuvuus ja yhteistyö. Viitattu 3.2.2023
<http://education.ec.europa.eu/fi/education-levels/higher-education/inclusive-and-connected-higher-education/mobility-and-cooperation>.

Garam, I. 2005. Opiskelijoiden kansainvälinen liikkuvuus ja työelämä, Työnantajien näkemyksiä ulkomailla opiskelun ja harjoittelun merkityksestä. Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO. Viitattu 1.2.2023
<http://www.oph.fi/sites/default/files/documents/garam-i.-opiskelijoiden-kansainvalinen-liikkuvuus-ja-tyoelama.-2005.pdf>.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9., uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 202. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kohti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjausten päivitystä, KV-foorumin väliraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2022:1. Viitattu 3.2.2023 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-782-6>.

Kokko, T., Spens, K., Aholainen, R., Hakala, J., Hokkanen, J., Holmström, S., Lundin, K., Lähdeniemi, S., Paakkanen, I. & Vihma-Purovaara, T. 2020. Yhteistyössä maailman parasta. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjausten 2017–2025 seuranta ja kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:14. Viitattu 14.3.2023
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-709-3>.

Lapin AMK 2023a. Esittely. Lapin ammattikorkeakoulu Oy. Tilinpäätös ja toimintakertomus 2021. Viitattu 24.2.2023
<http://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Lapin-ammattikorkeakoulu-Oy>.

- 2023b. Esittely. Strategia. Viitattu 24.3.2023
<http://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Strategia>.

- 2023c. Opiskelijalle. Kansainvalinen-toiminta. Opiskelijaliikkuvuus. Viitattu 24.3.2023 <http://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Kansainvalinen-toiminta/Opiskelijaliikkuvuus>.

- 2023d. Opiskelijalle. Kansainvälinen toiminta. Opiskelijaliikkuvuus. Viitattu 2.3.2023 <http://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Kansainvalinen-toiminta/Opiskelijaliikkuvuus/Great-Adventure>.

- 2023e. Opiskelijalle. Kansainvälinen toiminta. Opiskelijaliikkuvuus. Erasmus. Viitattu 2.3.2023 <http://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Kansainvalinen-toiminta/Opiskelijaliikkuvuus/Erasmus>.

- 2023f. Opiskelijalle. Kansainvälinen toiminta. Opiskelijaliikkuvuus. Magellan. Viitattu 2.3.2023 <http://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Kansainvalinen-toiminta/Opiskelijaliikkuvuus/Magellan>.

- 2023g. Opiskelijalle. Kansainvälinen toiminta. Opiskelijaliikkuvuus. North2North. Viitattu 2.3.2023 <http://www.lapinamk.fi/fi/opiskelijalle/kansainvalinen-toiminta/opiskelijaliikkuvuus/north2north>.

- 2023h. Opiskelijalle. Kansainvälinen toiminta. Opiskelijaliikkuvuus. Bilateraali. Viitattu 2.3.2023 <http://www.lapinamk.fi/fi/opiskelijalle/kansainvalinen-toiminta/opiskelijaliikkuvuus/bilateraali>.

- 2023i. Opiskelijalle. Kansainvälinen toiminta. Opiskelijaliikkuvuus. Great adventure. Viitattu 2.3.2023 <http://www.lapinamk.fi/fi/opiskelijalle/kansainvalinen-toiminta/opiskelijaliikkuvuus/great-adventure>.

- 2023j. Opiskelijalle. Kansainvälinen toiminta. Opiskelijaliikkuvuus. Great adventure. Viitattu 2.3.2023 <http://www.lapinamk.fi/fi/opiskelijalle/kansainvalinen-toiminta/opiskelijaliikkuvuus/great-adventure>.

- 2023k. Opiskelijalle. Kansainvälinen toiminta. Opiskelijaliikkuvuus. Bleisure. Viitattu 2.3.2023 <http://www.lapinamk.fi/fi/opiskelijalle/kansainvalinen-toiminta/opiskelijaliikkuvuus/bleisure>.

Nummenmaa, L., Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2019. Tilastollisten menetelmien perusteet. 5. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019. Selvitys: Oppilas- ja opiskelijaliikkuvuus kaksinkertaistettava vuoteen 2030 mennessä. Tiedote 12.4.2019. Viitattu 1.3.2023 <http://okm.fi/-/selvitys-oppilas-ja-opiskelijaliikkuvuus-kaksinkertaistettava-vuoteen-2030-mennessa>.

- 2019b. Korkeakouluille uusi rahoitusmalli. Tiedote 17.1.2019. Viitattu 1.3.2023. <http://okm.fi/-/korkeakouluille-uusi-rahoitusmalli>.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020. Ammattikorkeakoulujen sopimukset. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja lapin ammattikorkeakoulun välinen sopimus kaudelle 2021–2024 . Viitattu 28.1.2023 <http://okm.fi/documents/1410845/9248920/Lapin+ammattikorkeakoulu,+sopimustavoitteiden+2021-2024+toteutuminen+2021.pdf/d6443e2f-f46e-2bf4-ddd7-9eee1fe026c3/Lapin+ammattikorkeakoulu,+sopimustavoitteiden+2021-2024+toteutuminen+2021.pdf?version=1.1&t=1671192028229>.

Opetushallinnon tietopalvelu Vipunen 2023a. Ammattikorkeakoulutus. Kansainvälisyys. Viitattu 11.3.2023 <http://vipunen.fi/fi-fi/amk/Sivut/Kansainv%C3%A4lisyys.aspx>.

- 2023b. Ammattikorkeakoulutus. Kansainvälisyys. Viitattu 13.4.2023
<http://vipunen.fi/fi-fi/amk/Sivut/Kansainv%C3%A4lisyys.aspx>.

- 2023c. Ammattikorkeakoulutus. Kansainvälisyys. Viitattu 13.4.2023
<http://vipunen.fi/fi-fi/amk/Sivut/Kansainv%C3%A4lisyys.aspx>.

Penttinen, L., Kosonen, T. & Tuononen, M. Opiskelijavaihdosta kansainvälistyville työurille – yhdenvertaisten mahdollisuuksien opintopolku? Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:31. Viitattu 4.4.2023
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-489-4>.

Saari, J., Koskinen, H., Attila, H. & Sarén, N. 2020. Eurostudent VII – Opiskelijatutkimus 2019. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:25. Viitattu 16.4.2023 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-907-3>.

Teeri, T. 2019. Jokaiselle mahdollisuus kansainvälistymiseen. Selvityshenkilön raportti kansainvälisen liikkuvuuden kaksinkertaistamisesta koulutuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:15. Viitattu 26.4.2023
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-637-9>

Tilastotietoa korkeakoulujen ulkomaan jaksoista 2018. Opetushallituksen raportit ja selvitykset 2019:12. Viitattu 15.3.2023
<http://www.oph.fi/sites/default/files/documents/tilastoja-korkeakouluopiskelijoiden-ulkomaanjaksoista-2018.pdf>.

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 17.1.2019/116. Viitattu 28.1.2023 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141129#P12>.

Yhteistyössä maailman parasta. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjaukset 2017–2025. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:11. Viitattu 3.2.2023
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-457-3>.

LIITTEET

Liite 1. Webropol -kyselylomake

Liite 1 Webropol -kyselylomake

Kysely ulkomaille vaihtoon tai harjoitteluun lähtemisen esteistä ja haasteista Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)**1. Sukupuoli ***

- Nainen
 Mies
 Muu

2. Ikä *

Syötä ikäsi _____

3. Opiskelumuoto *

- Päiväopiskelu
 Verkko-opiskelu

4. Opiskelu on kestänyt *

- 1 vuotta
 2 vuotta
 3 vuotta
 4 vuotta

5. Oletko ollut vaihdossa tai harjoittelussa ulkomailla *

- Olen ollut vaihdossa/harjoittelussa ulkomailla
 En ole ollut vaihdossa/harjoittelussa ulkomailla

Kysymyksen säännöt

Oletko ollut vaihdossa tai harjoittelussa ulkomailla

Olen ollut vaihdossa/harjoittelussa ulkomailla

Sääntö: Piilota kysymyksiä

Jos vaihtoehto on valittu Piilota kysymyksiä Lähtisitkö harjoitteluun tai vaihtoon ulkomaille, jos jakso olisi kestoaltaan 1 - 4 viikkoa, Arvioi kuinka merkittäväksi esteeksi/syyksi koet seuraavat asiat ulkomaille vaihtoon tai harjoitteluun lähtemiseen, Oletko harkinnut vaihtoa tai harjoittelua ulkomailla, Mikäli koet ettei sinulla ole tarpeeksi tietoa mahdollisuuksista niin kertoisitko, millaista tietoa haluaisit ja minkä kanavien kautta

En ole ollut vaihdossa/harjoittelussa ulkomailla

Ei vaihtoehdon sääntöjä

6. Oletko harkinnut vaihtoa tai harjoittelua ulkomailla *

- Olen harkinnut
- En ole, enkä aio harkita

Kysymyksen säännöt

Oletko harkinnut vaihtoa tai harjoittelua ulkomailla

Ei vielä kysymyssääntöjä

Kysymys **Oletko ollut vaihdossa tai harjoittelussa ulkomailla** on *Piilota kysymyksiä* sääntö tälle kysymykselle

7. Arvioi kuinka merkittäväksi esteeksi/syyksi koet seuraavat asiat ulkomaille vaihtoon tai harjoitteluun lähtemiseen

1 = ei vaikuta 2 = vaikuttaa vähän, 3 = vaikuttaa, mutta ei ratkaisevasti, 4 = vaikuttaa paljon, 5 = vaikuttaa erittäin paljon

	1 	2 	3 	4 	5
Puoliso / kumppani *	☐	☐	☐	☐	☐
Alaikäiset lapset *	☐	☐	☐	☐	☐
Muu perhepiiri *	☐	☐	☐	☐	☐
Ystävät *	☐	☐	☐	☐	☐
Taloudellinen tilanne *	☐	☐	☐	☐	☐
Työskentely tällä hetkellä *	☐	☐	☐	☐	☐

	1 	2 	3 	4 	5
Oma terveydellinen tilanne *	☐	☐	☐	☐	☐
Tavoitteellinen harrastus *	☐	☐	☐	☐	☐
Kielitaito *	☐	☐	☐	☐	☐
Yksinlähteminen pelottaa *	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikutus opintojen etenemiseen *	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla ei ole tarpeeksi tietoa mahdollisuuksista *	☐	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä:	☐	☐	☐	☐	☐

Kysymyksen säännöt

Arvioi kuinka merkittäväksi esteeksi/syyksi koet seuraavat asiat ulkomaille vaihtoon tai harjoitteluun lähtemiseen

Ei vielä kysymyssääntöjä

Kysymys **Oletko ollut vaihdossa tai harjoittelussa ulkomaille** on *Piilota kysymyksiä* sääntö tälle kysymykselle

8. Lähtisitkö harjoitteluun tai vaihtoon ulkomaille, jos jakso olisi kestoltaan 1 - 4 viikkoa *

- Kyllä, lähtisin
- En lähtisi

Kysymyksen säännöt

Lähtisitkö harjoitteluun tai vaihtoon ulkomaille, jos jakso olisi kestoltaan 1 - 4 viikkoa

Ei vielä kysymyssääntöjä

Kysymys **Oletko ollut vaihdossa tai harjoittelussa ulkomaille** on *Piilota kysymyksiä* sääntö tälle kysymykselle

9. Mikäli koet ettei sinulla ole tarpeeksi tietoa mahdollisuuksista niin kertoisitko, millaista tietoa haluaisit ja minkä kanavien kautta

Kysymyksen säännöt

Mikäli koet ettei sinulla ole tarpeeksi tietoa mahdollisuuksista niin kertoisitko, millaista tietoa haluaisit ja minkä kanavien kautta

Ei vielä kysymyssääntöjä

Kysymys **Oletko ollut vaihdossa tai harjoittelussa ulkomailla** on *Piilota kysymyksiä* sääntö tälle kysymykselle

10. Kehittämisehdotuksesi Lapin ammattikorkeakoululle opiskelijavaihtoon tai harjoittelun lähtemisen tukemiseksi

Kiitos vastauksestasi!